+ Μέγεθος Γραμμάτων -

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)

ΥΑ 141//2019 (ΥΑ 1412/31883 ΦΕΚ Β 650 2019): Παροχή πληροφοριών για ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες σε μη προσυσκευασμένα τρόφιμα. (742430)

Αρθρο :0

Αριθμ. 1412/31883 (ΦΕΚ Β' 650/28.02.2019)

Παροχή πληροφοριών σχετικά με την παρουσία ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες σε μη προσυσκευασμένα τρόφιμα.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το ν. 4235/2014 (ΦΕΚ Α' 32/11.2.2014) «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων», ιδίως το άρθρο 62 «Εξουσιοδοτικές διατάξεις», παρ. 2, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 46, παρ. 2 του ν. 4384/2016(ΦΕΚ Α' 78/26.4.2016).

2. Το άρθρο 44 «Εθνικά μέτρα για τα μη προσυσκευασμένα τρόφιμα», παρ. 1 και παρ. 2 του Καν. (ΕΕ) 1169/2011 «σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές».

3. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1333/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, που αφορά τα πρόσθετα τροφίμων.

5. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

6. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004 για την υγιεινή των τροφίμων.

7. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

8. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 854/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

9. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (Α' 98).

10. Τον ν. 2741/99 «Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων, άλλες ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 199).

11. Το π.δ. 70 (ΦΕΚ 114/Α'/2015) «Περί ανασύστασης Υπουργείων».

12. Το π.δ. 88/29.8.2018 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Β' 160).

13. Την υπ' αριθμόν 2429/119958/7.9.2018 (ΦΕΚ Β' 3901) απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση

αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Ολυμπία Τελιγιορίδου.

14. Την κοινή υπουργική απόφαση 088/2006 (ΦΕΚ Β' 175) περί ορισμού των κεντρικών αρμόδιων αρχών για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων.

15. Την κοινή υπουργική απόφαση 15523/2006 (ΦΕΚ Β' 1187) περί αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004.

16. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Αρθρο :1

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα απόφαση αποτελεί τη βάση για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών όσον αφορά την παρουσία ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες σε μη προσυσκευασμένα τρόφιμα, λαμβάνοντας υπόψη και την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Οι διατάξεις της παρούσας ισχύουν: α) για τα τρόφιμα που διατίθενται μη προσυσκευασμένα στον τελικό καταναλωτή, β) για τα τρόφιμα τα οποία προορίζονται να παραδοθούν μη προσυσκευασμένα στις μονάδες ομαδικής εστίασης και στις επιχειρήσεις που παρασκευάζουν και πωλούν λιανικώς ή πωλούν λιανικώς, για να διατεθούν ως μη προσυσκευασμένα στον τελικό καταναλωτή, γ) για τα τρόφιμα που διατίθενται προς πώληση μη προσυσκευασμένα με επικοινωνία εξ αποστάσεως.

Συγκεκριμένα η παρούσα απόφαση αφορά στο σύνολο των υπευθύνων επιχειρήσεων τροφίμων και σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας εφόσον οι δραστηριότητές τους συνδέονται με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές και τα τρόφιμα ή συστατικά τροφίμων που παράγουν, διακινούν κ.λπ., προορίζονται για διάθεση σε μία από τις ακόλουθες επιχειρήσεις τροφίμων:

(i) μονάδες ομαδικής εστίασης όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παρ. 1 σημείο β της παρούσας απόφασης

(ii) επιχειρήσεις που παρασκευάζουν και πωλούν λιανικώς όπως ζαχαροπλαστεία, αρτοποιεία, παγωτοπωλεία κ.α. και

(iii) επιχειρήσεις που πωλούν λιανικώς όπως υπεραγορές, παντοπωλεία, λαϊκές αγορές κ.α..

Αρθρο :2

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) οι ορισμοί «τρόφιμα», «νομοθεσία για τα τρόφιμα», «επιχείρηση τροφίμων», «υπεύθυνος επιχείρησης τροφίμων», «λιανική», «διάθεση στην αγορά» και «τελικός καταναλωτής» του άρθρου 2 και του άρθρου 3 σημεία 1,2,3,7,8 και 18 αντίστοιχα του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 178/2002,

β) οι ορισμοί «συστατικό» και «μονάδα ομαδικής εστίασης» του άρθρου 2 παρ. 2 σημεία στ) και δ) αντίστοιχα του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011,

γ) ο ορισμός «τεχνολογικό βοήθημα»του άρθρου 3 παρ.2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1333/2008.

2. Επιπλέον ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «μη προσυσκευασμένο τρόφιμο» νοείται η χωριστή μονάδα προς πώληση που προορίζεται να παρουσιασθεί ως έχει στον τελικό καταναλωτή και στις μονάδες ομαδικής εστίασης και αποτελείται από ένα τρόφιμο σε ελάχιστη προστατευτική συσκευασία το οποίο συσκευάζεται στον τόπο πώλησης εφόσον

το ζητήσει ο αγοραστής ή προσυσκευάζεται για άμεση πώληση.

Σε κάθε περίπτωση είναι τρόφιμο που δεν εμπίπτει στον ορισμό του «προσυσκευασμένου τροφίμου» όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 2 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011.

β) «πώληση μη προσυσκευασμένων τροφίμων με επικοινωνία εξ αποστάσεως» νοείται η πώληση μη προσυσκευασμένων τροφίμων από επιχειρήσεις ομαδικής εστίασης και λιανικής πώλησης στον καταναλωτή ο οποίος παραγγέλνει τα τρόφιμα μέσω τηλεφώνου, ιστοσελίδας ή με οποιαδήποτε άλλο μέσο χωρίς την αυτοπρόσωπη και ταυτόχρονη παρουσία του πωλητή και του καταναλωτή.

Αρθρο :3

Άρθρο 3

Υποχρεωτική πληροφορία
για τα μη προσυσκευασμένα τρόφιμα

1. Η παροχή των ενδείξεων που καθορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο (γ) του Κανονισμού(ΕΕ) αριθμ. 1169/2011 (ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες) είναι υποχρεωτική για όλα τα τρόφιμα που προσφέρονται μη προσυσκευασμένα για πώληση / διάθεση στον τελικό καταναλωτή και αυτά που προορίζονται να παραδοθούν μη προσυσκευασμένα στις μονάδες ομαδικής εστίασης και στις επιχειρήσεις που πωλούν λιανικώς με σαφή αναφορά της ονομασίας της ουσίας ή του προϊόντος όπως περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011.

2. Η παραπάνω απαίτηση ισχύει και στις περιπτώσεις της πιθανής και μη σκόπιμης παρουσίας στα μη προσυσκευασμένα τρόφιμα των εν λόγω ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες λόγω διασταυρούμενης επιμόλυνσης.

3. Η αναγραφή των ενδείξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου θα πρέπει να περιλαμβάνει τη λέξη «περιέχει» ακολουθούμενη από την ονομασία της ουσίας ή του προϊόντος όπως περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011.

Αρθρο :4

Άρθρο 4

Παρεκκλίσεις του Άρθρου 3

1. Η πληροφορία του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο (γ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011 (ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες) δεν είναι υποχρεωτική στις περιπτώσεις όπου στην ονομασία του τροφίμου η οποία μπορεί να δίνεται γραπτώς ή με άλλο μέσο, περιέχεται η ουσία ή το προϊόν που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011.

2. Η πληροφορία του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο (γ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011 (ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες) και του άρθρου 3 παρ. 2 της παρούσας δεν είναι υποχρεωτικό να παρέχεται στον τελικό καταναλωτή στις περιπτώσεις όπου καταγράφονται εκ των προτέρων οι διατροφικές ιδιαιτερότητες του καταναλωτή όσον αφορά ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες και τα τρόφιμα/γεύματα που του προσφέρονται είναι σχεδιασμένα βάσει των δικών του αναγκών (νοσοκομεία, γηροκομεία, βρεφονηπιακοί / παιδικοί σταθμοί, εστιατόρια εντός σχολικών συγκροτημάτων, σωφρονιστικά ιδρύματα κ.α). Στις εν λόγω περιπτώσεις η πληροφορία είναι υποχρεωτικό να παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο 6 της παρούσας τουλάχιστον στην ομάδα που είναι υπεύθυνη για τη σίτισή του.

Αρθρο :5

Άρθρο 5

Παρουσίαση υποχρεωτικής πληροφορίας
στον τελικό καταναλωτή

1. Οι υποχρεωτικές ενδείξεις του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο (γ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011 και του άρθρου 3 παρ. 2 της παρούσας (ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες) πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμες και προσβάσιμες στο χώρο πώλησης - προσφοράς των μη προσυσκευασμένων τροφίμων ή στις περιπτώσεις της πώλησης εξ αποστάσεως πριν την πραγματοποίηση της αγοράς. Θα πρέπει να είναι ευανάγνωστες και να παρέχονται στον καταναλωτή οπωσδήποτε πριν την πώληση - διάθεση των τροφίμων. Πρέπει να δίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα ενώ επιτρέπεται επιπλέον και η πολύγλωσση παροχή της πληροφορίας.

2. Η δήλωση των ενδείξεων που αναφέρονται στην παρ. 1. δεν επιτρέπεται να δίνεται προφορικά εκτός αν πληρούνται σωρευτικά οι τρεις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Να υπάρχει πινακίδα εντός της επιχείρησης σε εμφανές σημείο, εύκολα ορατή και προσβάσιμη που θα παραπέμπει στο σημείο όπου είναι διαθέσιμη η πληροφορία ή να υπάρχει πινακίδα που θα καλεί τον καταναλωτή να απευθυνθεί στο προσωπικό της επιχείρησης προ-κειμένου να ενημερωθεί σχετικά με ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες στα πωλούμενα τρόφιμα.

β) Οι ενδείξεις που αναφέρονται στην παρ. 1. του παρόντος άρθρου πρέπει να είναι διαθέσιμες και σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή εντός της επιχείρησης όπου πωλείται το τρόφιμο προκειμένου, και εφόσον ζητηθεί, να είναι εύκολα προσβάσιμες από τον καταναλωτή, το προσωπικό και τις αρμόδιες αρχές για την τεκμηρίωση του ελέγχου.

γ) Οι ενδείξεις που αναφέρονται στην παρ. 1. θα πρέπει να δίνονται πάντοτε πριν την πώληση - διάθεση του τροφίμου στον καταναλωτή και πάντα εκεί που πωλείται το τρόφιμο, από κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό ή κάποιο ηλεκτρονικό μέσο, χωρίς να επιβαρύνεται με το κόστος ο καταναλωτής.

3. Στις περιπτώσεις της πώλησης εξ αποστάσεως και πάντοτε πριν την πραγματοποίηση της παραγγελίας θα πρέπει ο καταναλωτής να ενημερώνεται ότι είναι διαθέσιμη είτε η ίδια η πληροφορία είτε η ένδειξη που παραπέμπει στην πληροφορία υποχρεωτικά και με τηλεφωνικό μήνυμα και στην ιστοσελίδα της επιχείρησης εφόσον υπάρχει.

4. Η χρήση σημάτων που παραπέμπουν στην παρουσία ή μη ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες δεν είναι απαγορευτική με την προϋπόθεση ότι αυτή συνοδεύει / συμπληρώνει την ονομασία της ουσίας ή του προϊόντος όπως περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011.

5. Σε κάθε περίπτωση οι ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 θα πρέπει να αναθεωρούνται άμεσα σε περίπτωση αλλαγής της σύνθεσης των προϊόντων με ευθύνη της επιχείρησης.

6. Μη εξαντλητικός κατάλογος των τρόπων παρουσίασης των υποχρεωτικών ενδείξεων του άρθρου 3 παρουσιάζεται στο άρθρο 9 της παρούσας.

Αρθρο :6

Άρθρο 6

Τεκμηρίωση της παροχής της πληροφορίας
για τα μη προσυσκευασμένα τρόφιμα
που δεν διατίθενται απ` ευθείας
στον τελικό καταναλωτή.

Για τα τρόφιμα που προορίζονται να παραδοθούν ως μη προσυσκευασμένα στις μονάδες ομαδικής εστίασης και στις επιχειρήσεις που παρασκευάζουν και πωλούν λιανικώς ή πωλούν λιανικώς, για να διατεθούν ως μη προσυσκευασμένα στον τελικό καταναλωτή, οι υποχρεωτικές ενδείξεις του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο (γ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011 (ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες) και του άρθρου 3 παρ. 2 της παρούσας πρέπει να διαβιβάζονται με τεκμηριωμένο τρόπο. Οι ανωτέρω υποχρεωτικές ενδείξεις μπορούν να αναγράφονται πάνω στη συσκευασία του τροφίμου ή σε ετικέτα συνδεδεμένη με αυτήν ή εγγράφως, ή ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διασφαλίζεται η μεταφορά της πληροφορίας πριν την τελική διάθεση του τροφίμου στον καταναλωτή.

Αρθρο :7

Άρθρο 7

Υποχρεώσεις υπευθύνων επιχειρήσεων

1. Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων, θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που σχετίζονται με μη προσυσκευασμένα τρόφιμα προοριζόμενα για τον τελικό καταναλωτή ή για παράδοση σε μονάδες ομαδικής εστίασης διαβιβάζονται με τεκμηριωμένο τρόπο στον υπεύθυνο επιχείρησης τροφίμων που παραλαμβάνει τα τρόφιμα, έτσι ώστε να καταστήσει εφικτή, όταν απαιτείται, την παροχή υποχρεωτικών πληροφοριών για τα τρόφιμα στον τελικό καταναλωτή.

2. Ο τρόπος παρουσίασης των πληροφοριών που προβλέπει το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο (γ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1169/2011 (ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες) και του άρθρου 3 παρ. 2 της παρούσας είναι ευθύνη του υπευθύνου της επιχείρησης που διαθέτει τα τρόφιμα στον τελικό καταναλωτή. Σε κάθε περίπτωση, οι υποχρεωτικές ενδείξεις θα πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές των παραγράφων 1 έως και 5 του άρθρου 5.

Αρθρο :8

Άρθρο 8

Κυρώσεις

Η μη τήρηση των προβλεπομένων στην παρούσα υπουργική απόφαση επισύρει τις διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στο ν. 4235/2014.

Η παρούσα νομοθεσία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη ισχύος άλλων ειδικότερων ενωσιακών και εθνικών διατάξεων.

Αρθρο :9

Άρθρο 9

Μη εξαντλητικός κατάλογος τρόπων επικοινωνίας των υποχρεωτικών ενδείξεων του άρθρου 3 (ουσίες ή προϊόντα που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες) προς τον τελικό καταναλωτή.

- Ετικέτες που συνοδεύουν το τρόφιμο.

- Αναγραφή των συστατικών που προκαλούν αλλεργίες και δυσανεξίες στους τιμοκαταλόγους της επιχείρησης.

- Πινακίδες σε εμφανές σημείο του καταστήματος που αναγράφουν τα περιεχόμενα συστατικά που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες ανά είδος τροφίμου.

- Πινακίδες σε εμφανές σημείο του καταστήματος ή/ και ένδειξη επί των τιμοκαταλόγων που να παραπέμπουν τις ευπαθείς ομάδες να συμβουλευτούν το εξειδικευμένο προσωπικό ή έντυπα / ηλεκτρονικά μέσα, εντός της επιχείρησης.

Αναγραφή των συστατικών που προκαλούν αλλεργίες και δυσανεξίες σε έντυπο ή ηλεκτρονικό υλικό, άμεσα διαθέσιμο στον πελάτη.

Αρθρο :10

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Φεβρουαρίου 2019

Ο Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

Η Υφυπουργός

ΟΛΥΜΠΙΑ ΤΕΛΙΓΙΟΡΙΔΟΥ